

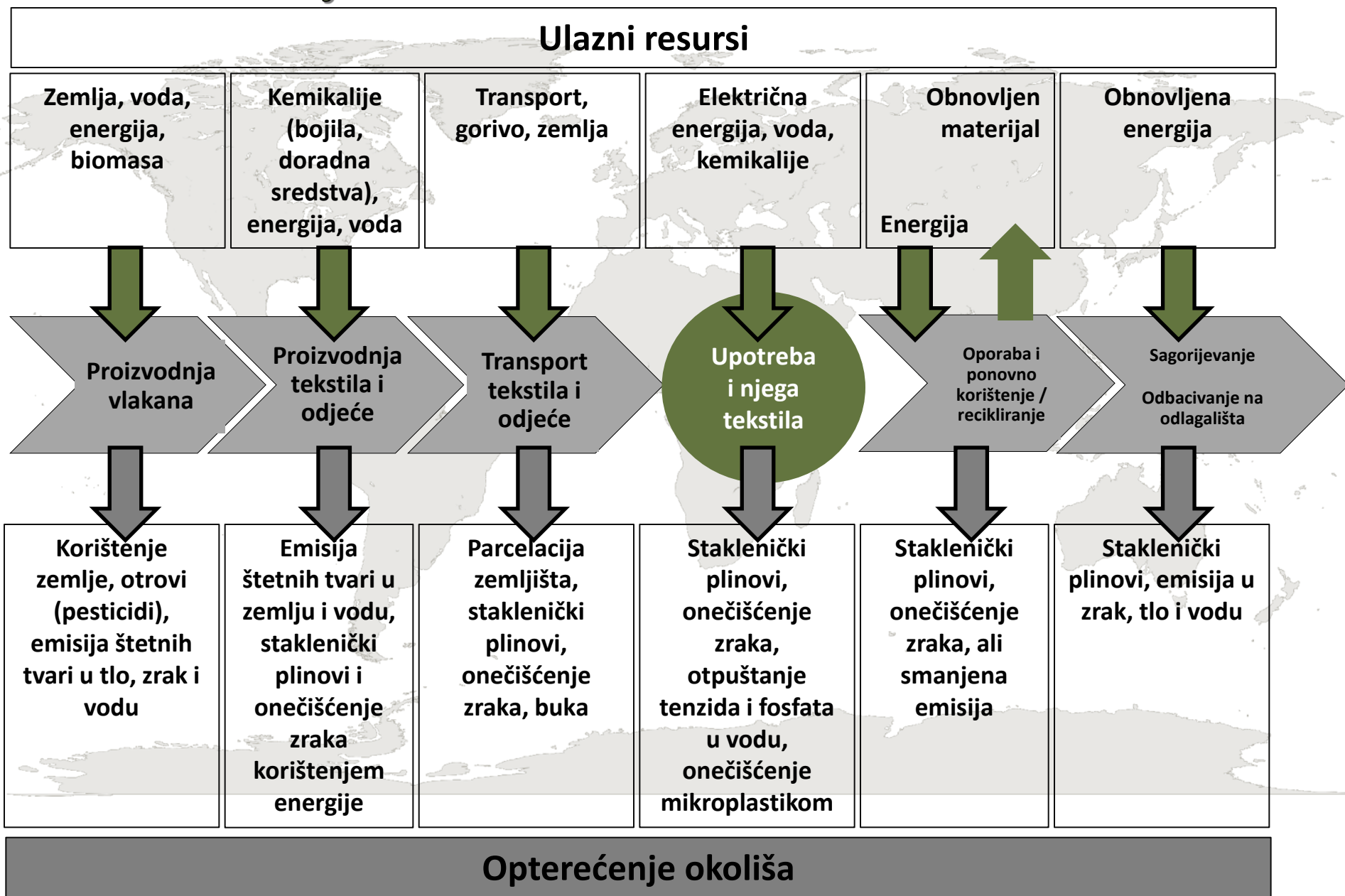

Eko-dizajn

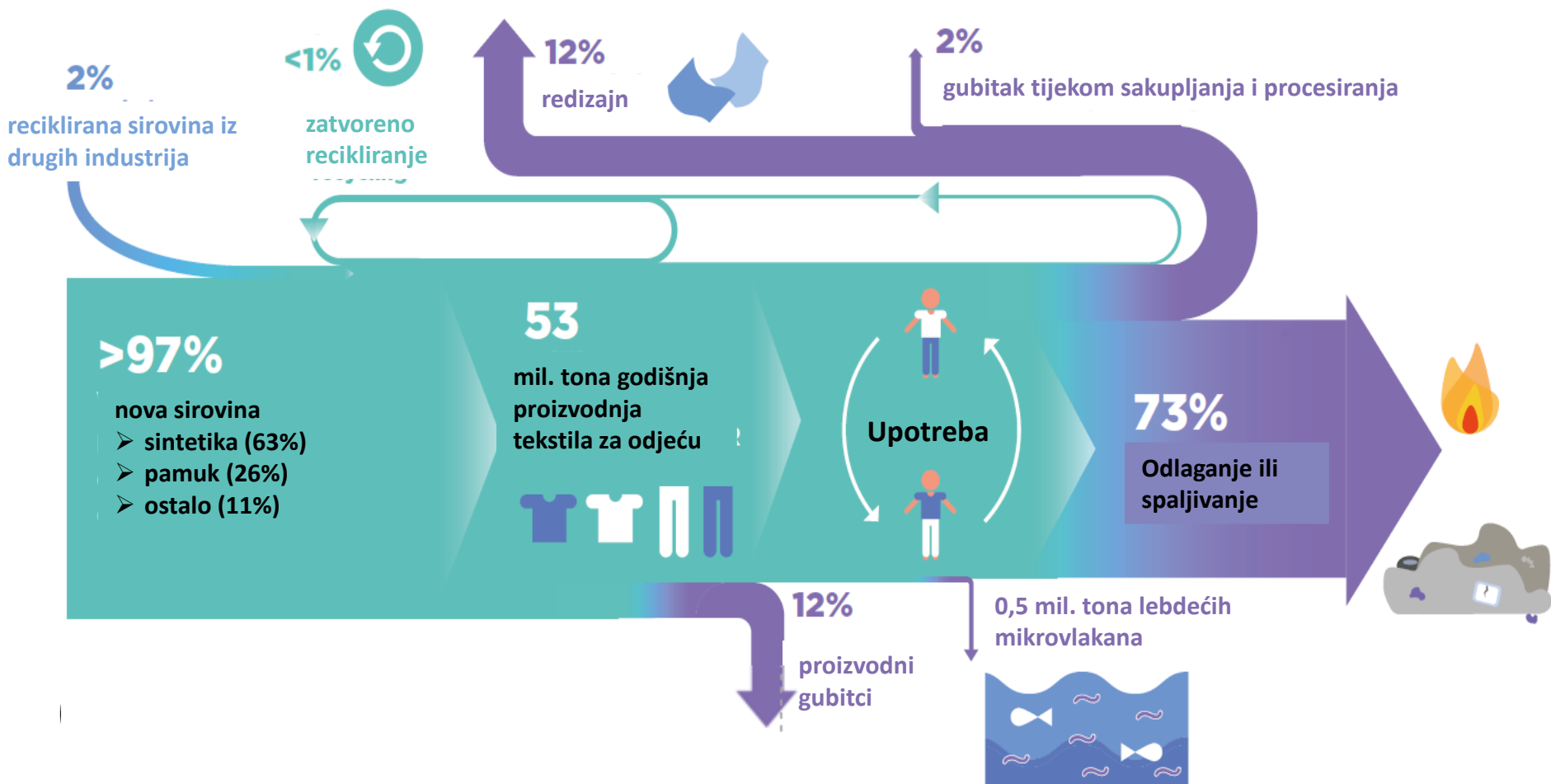
Edita Vujasinović

Zavod za materijale, vlakna i ispitivanje tekstila
Sveučilište u Zagrebu, Tekstilno-tehnološki fakultet
Prilaz baruna Filipovića 28a, HR-10000 Zagreb

Tekstilna industrija

Tekstilna industrija

Jer osamdesete su bile godine...

...onda je krenulo, nešto se pomaklo...

Eko ⇒ Eko 1982. Prirodno obojeni pamuk

Sally Fox

Eko ⇒ Eko 80E – Pamuk iz organskog uzgoja

Organski pamuk

Eko ⇒ Eko 80E – Limunska kiselina

~~umreživači na bazi formaldehida~~

Eko ⇒ Eko 80E – Prirodna bojila

biljka vrbovnik - **plava** boja
pitomi broć – **crvena** boja
kampeševina – **crna** boja
lišaj iz roda *Rocella* – **ljubičasta** boja
puž volak – **purpurna** boja

Eko ⇒ **Eko**

80E - Plazma
Mikrovalovi

Eko - dizajn

Potencijalni ekološki i ekonomski učinci ili prednosti nadilazili su doseg proizvođača.

Čista proizvodnja

- učinkovitijih proizvodnih tehnologija
- snižavanja proizvodnih troškova

Eko-dizajn ? ? ?

Eko - dizajn

1992. god.

IDSA - the Industrial Designers Society of America
(Američko udruženje industrijskih dizajnera)

IDSA®

1. Učinite ga izdržljivim (trajnim).
2. Učinite ga lako popravljivim.
3. Dizajnirajte ga tako da se može ponovno preraditi.
4. Dizajnirajte ga tako da se može ponovno upotrijebiti.
5. Koristite reciklirani materijal.
6. Koristite uobičajene materijale koji se mogu reciklirati.
7. Jednostavno razdvojite dijelove proizvoda koji se mogu reciklirati od komponenata koje se ne mogu reciklirati .
8. Uklonite toksične / problematične komponente proizvoda ili olakšajte njihovu zamjenu ili uklanjanje prije odbacivanja.
9. Učinite proizvode energetske učinkovitijima / resursima.
10. Koristite dizajn proizvoda za edukaciju o okolišu.
11. Radite na dizajniranju proizvoda koji potiču smanjenje otpada.
12. Prilagodite dizajn proizvoda za smanjenje ambalaže.

Eko - dizajn

iso

direktive

➤ 1992. god.

OEKO-TEX® standard 100

➤ 1995. god.

➤ 2019. god.

➤ 2017. god.

➤ 2016. god.

➤ 2015. god.

➤ 2014. god.

Eko - dizajn

- 1996. god. Međunarodna organizacija za standardizaciju (ISO) dala je standarde skupine 14000

Održivi razvoj kroz dizajn

ISO 14006:2011
Environmental management systems, guidelines for incorporating Ecodesign

ISO/TR 14062:2002.
Environmental Management. Integrating Environmental Aspects into Product Design and Development.

Procjena životnog ciklusa

ISO 14040. Environmental Management. Life Cycle Assessment. Principles and Framework.

ISO 14044. Environmental Management. Life Cycle Assessment. Requirements and Guidelines.

ISO 14047. Environmental Management. Life Cycle Assessment. Illustrative Examples on how to apply

ISO 14044 to Impact Assessment Situations. ISO/TR 14048.
Environmental Management. Life Cycle Assessment. Data Documentation Format.

ISO/TR 14049. Environmental Management. Life Cycle Assessment.

Označavanje

ISO 14020. Environmental Labels and Declarations. General Principles.

ISO 14021. Environmental Labels and Declarations. Selfdeclared Environmental Claims (Type II Environmental Labelling).

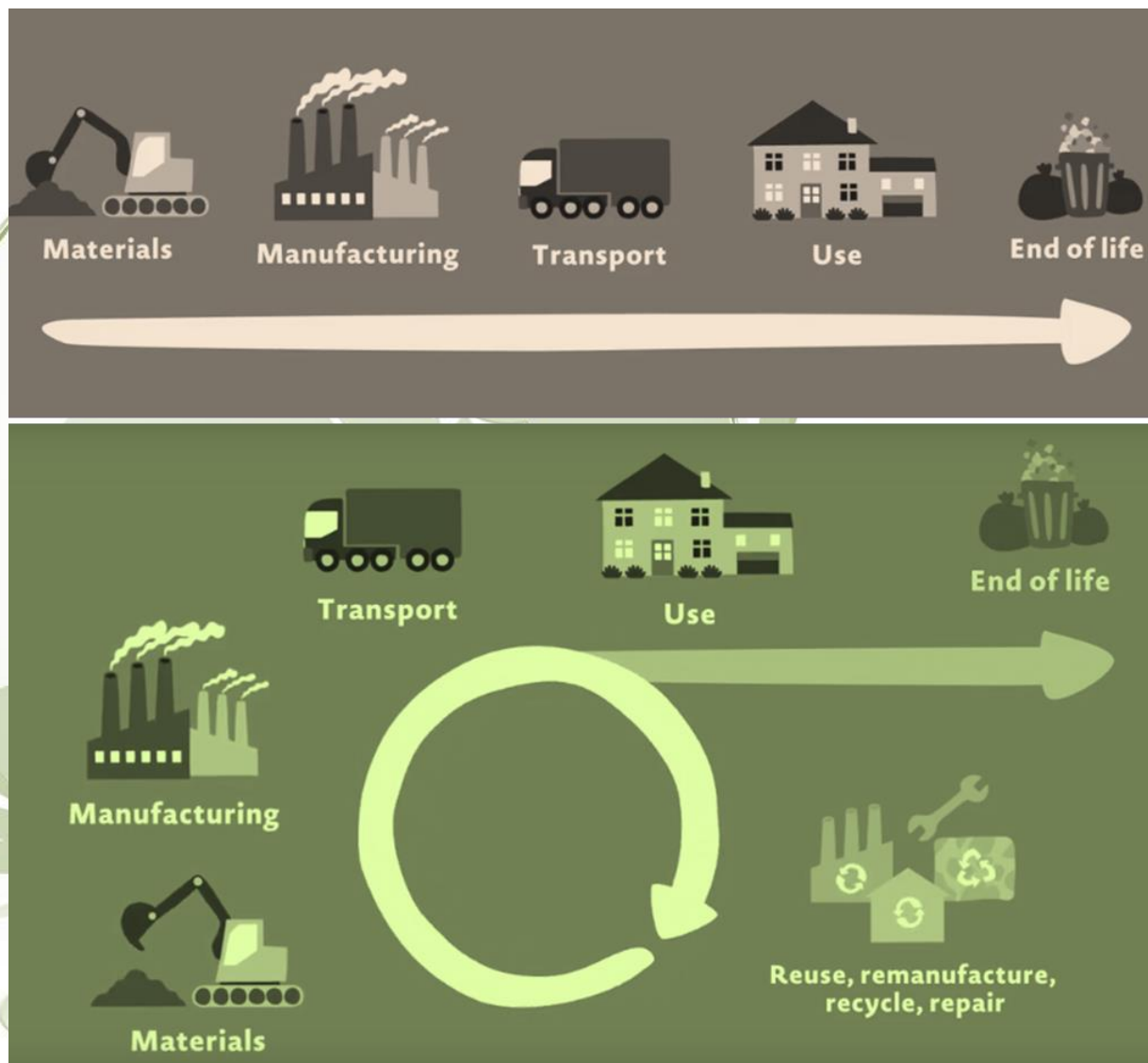
ISO 14024. Environmental Labels and Declarations. Type I Environmental Labelling. Principles and Procedures.

ISO 14025. Environmental Labels and Declarations. Type III Environmental Declarations. Principles and Procedures.

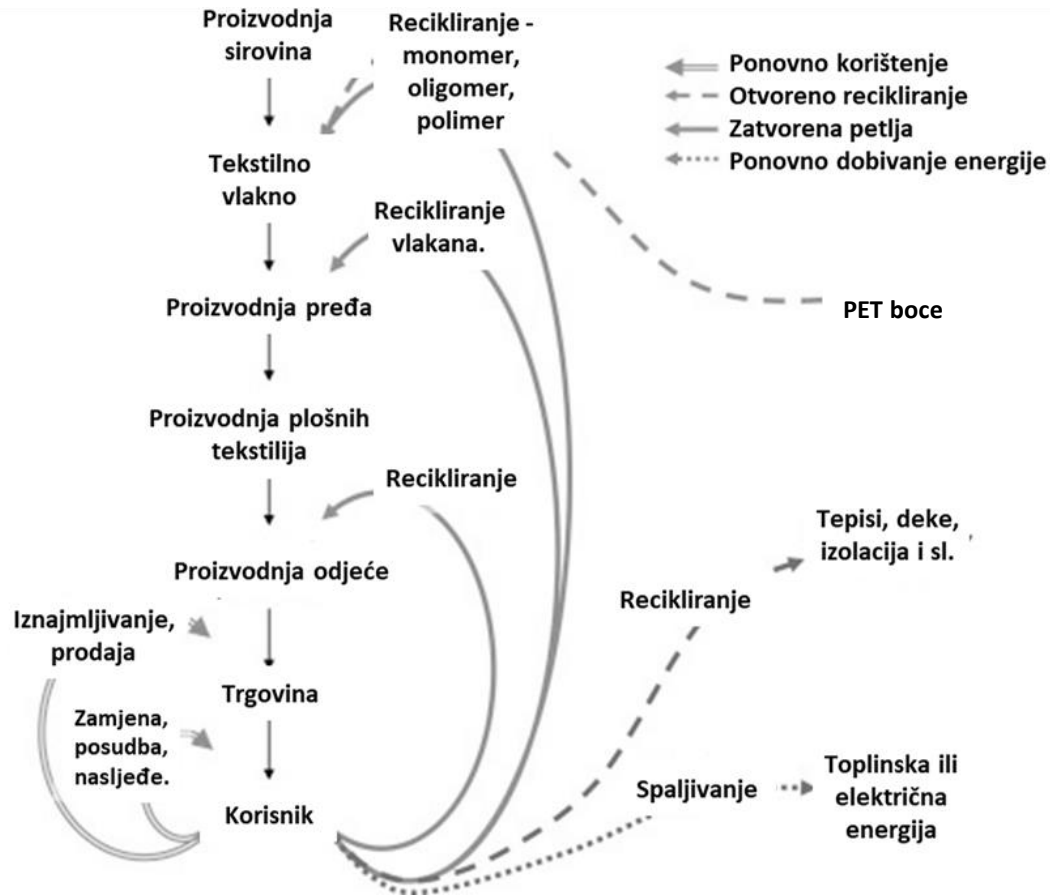
Eko - dizajn

➤ 2009. god.

DIREKTIVA
2009/125/EZ
EUROPSKOG
PARLAMENTA I VIJEĆA
od 21. listopada 2009.
o uspostavi okvira za
utvrđivanje zahtjeva za
ekološki dizajn
proizvoda koji koriste
energiju

Odgovorno gospodarenje tekstilnim sirovinama

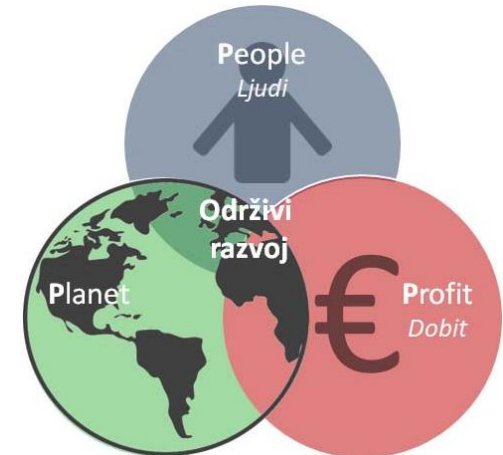

Što je „OUT”

- „Fast Fashion“
- „Toxic Fashion“
- „Quantity“
- „Quick Response“

Što je „IN”

- „Green Design“
- „Sustainable Design“
- „Zero Waste Fashion“
- „Quality“
- „Slow Fashion“
- „Circular Economy“
- „3P Concept“

Anke Domaske

m a n t i s

Alexandra Guerrero

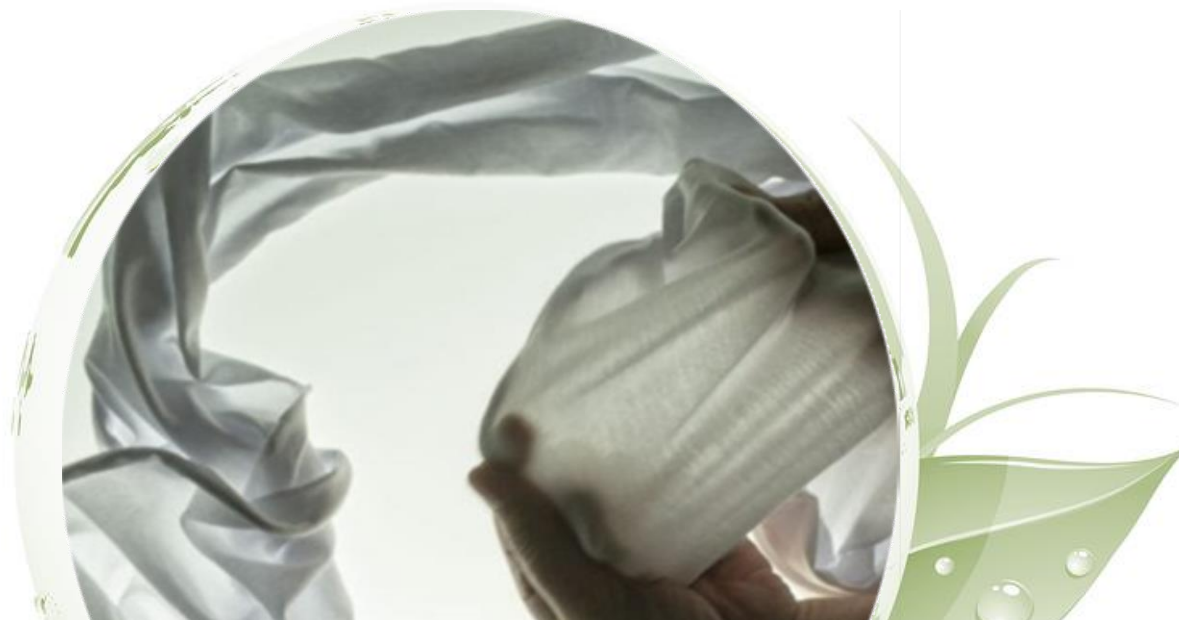
Politecnico di Milano University

Dan Znanstveno-istraživačkog centra za tekstil, Tehnički muzej Nikola Tesla, Savska c.18, Zagreb, 25. rujna 2019.

Jalila Essaidi

Dan Znanstveno-istraživačkog centra za tekstil, Tehnički muzej Nikola Tesla, Savska c.18, Zagreb, 25. rujna 2019.

Tekstilije 21. st. – sinergija znanosti i kreativnosti

3D print „Electroloom ”

Aaron Rowely za „Alternative Apparel”

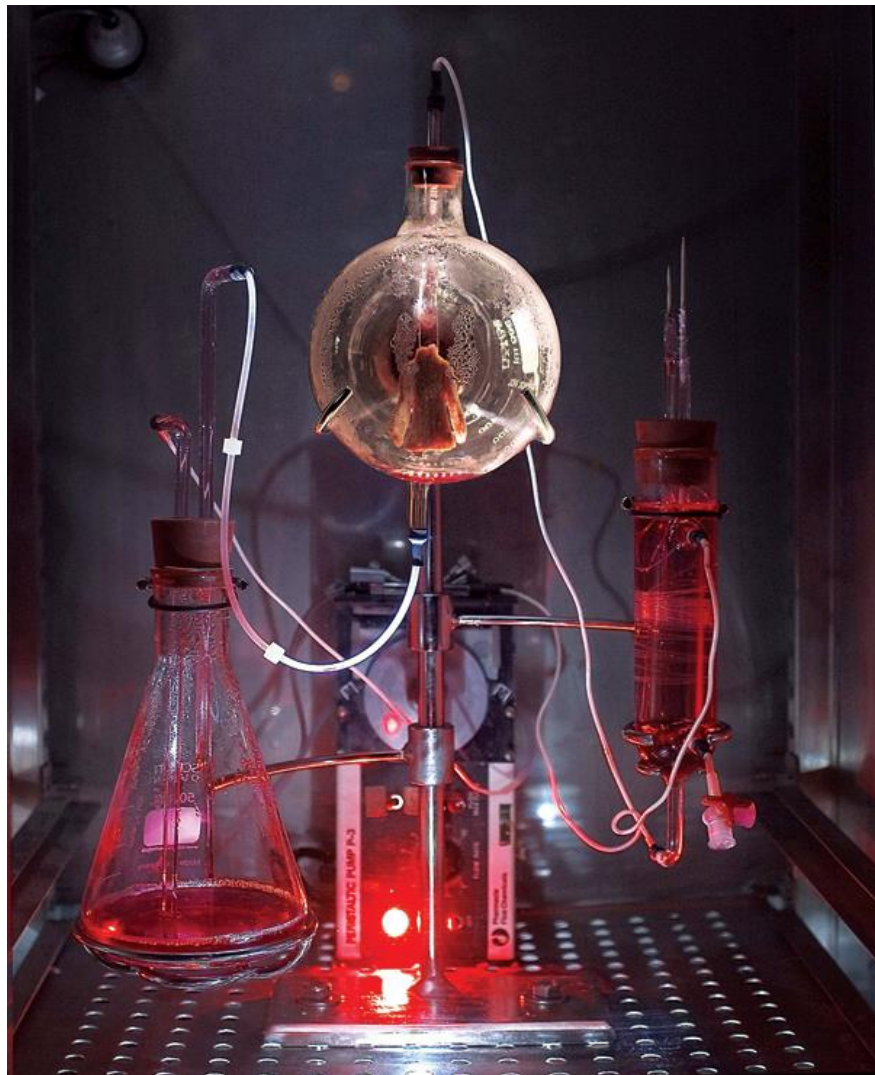
Tekstilije 21. st. – sinergija znanosti i kreativnosti

Odjeća se vrati u strojnu jedinicu gdje se čisti i reciklira. Nastali polimer vraća se u kazetu (cartridge) za dalje korištenje

3D print „Recycling”

Tekstilije 21. st. – sinergija znanosti i kreativnosti

TEHNOLOGIJA & BIOLOGIJA:

„ The biggest innovation of the 21st century will be the intersection of biology and technology”

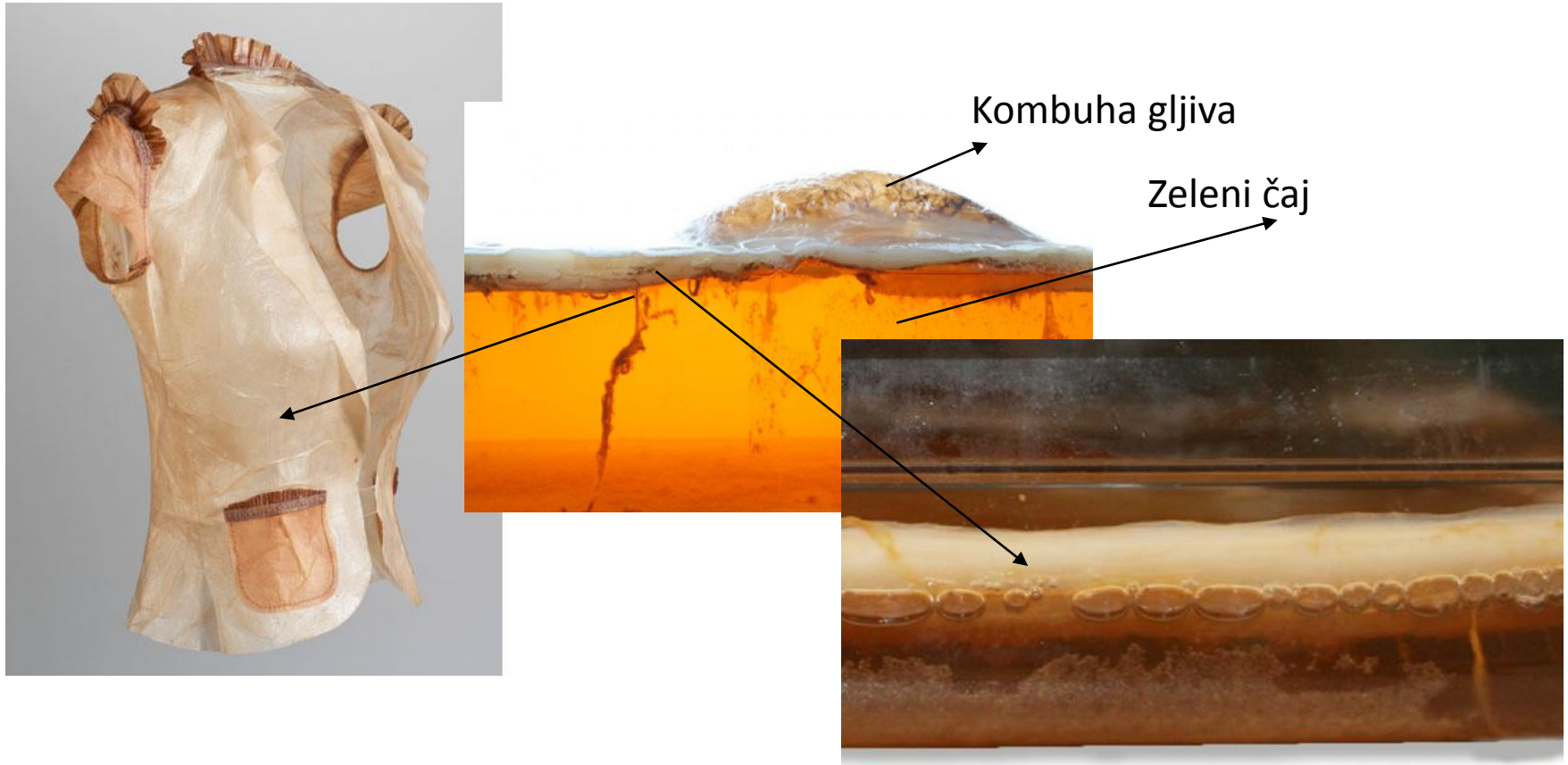
Steve Jobs

Tekstilije 21. st. – sinergija znanosti i kreativnosti

2013. god. „**Biocouture**” bila je proglašena 4. od 10 najvažnijih inovacija na području tekstila u prvom desetljeću 21. st.

Suzanne Lee

Tekstilije 21. st. – sinergija znanosti i kreativnosti

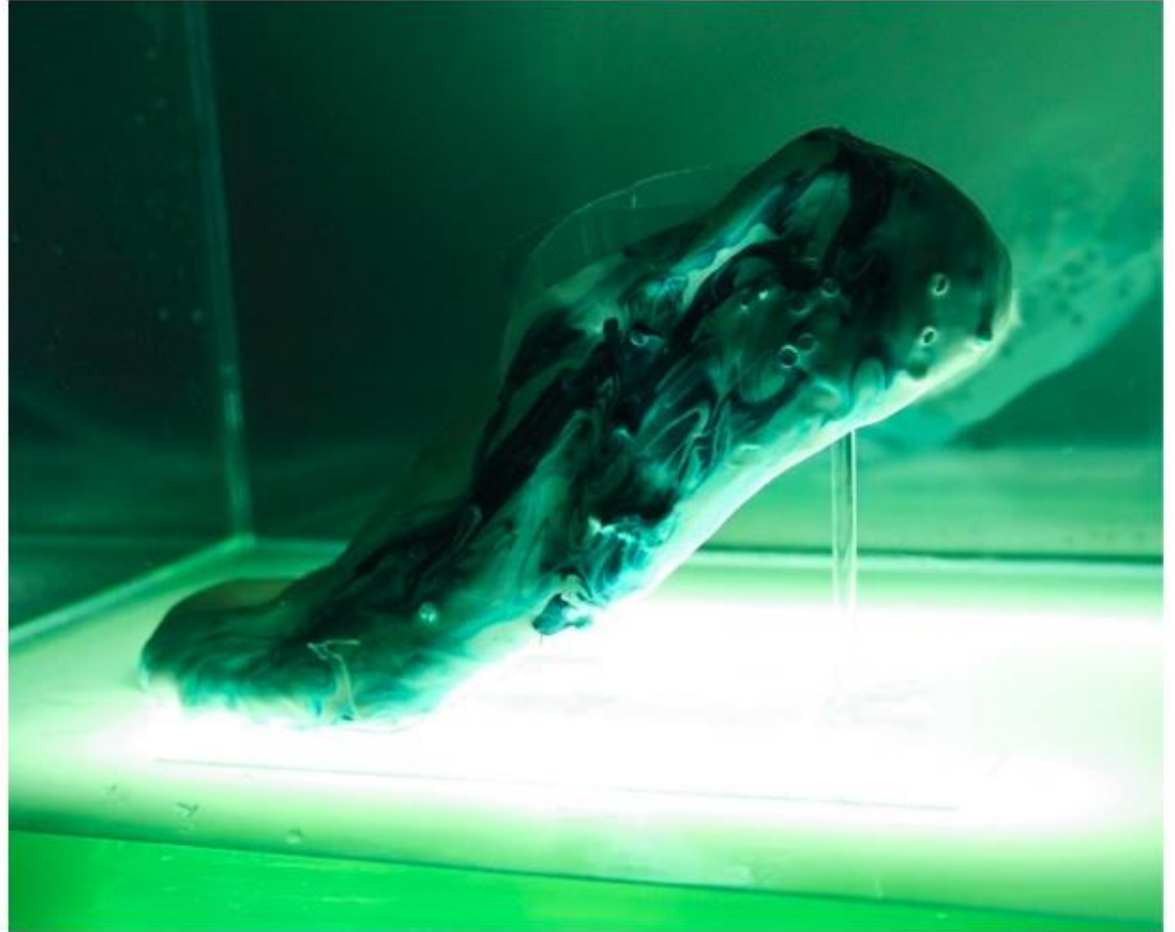
„Bio-grown Textiles“ Bio-čipka

CAROLE COLLET

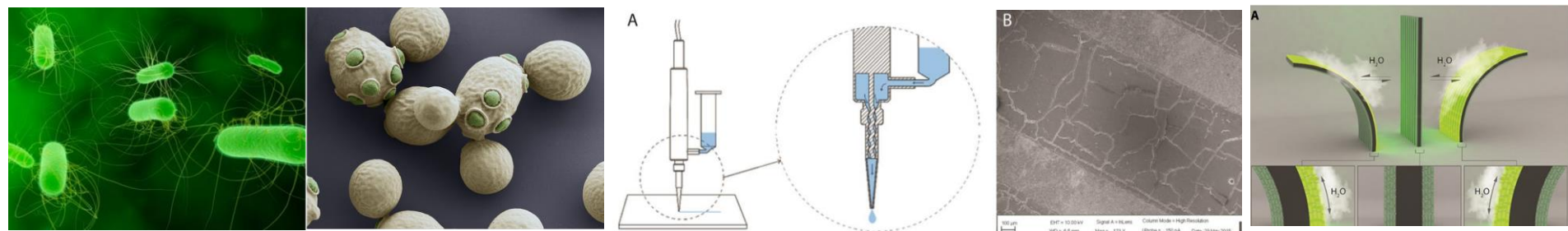

Tekstilije 21. st. – sinergija znanosti i kreativnosti

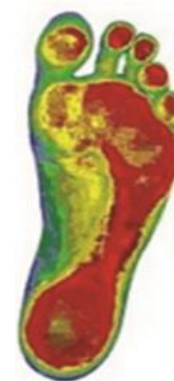

„Protocell Running Shoe” *Shamees Aden*

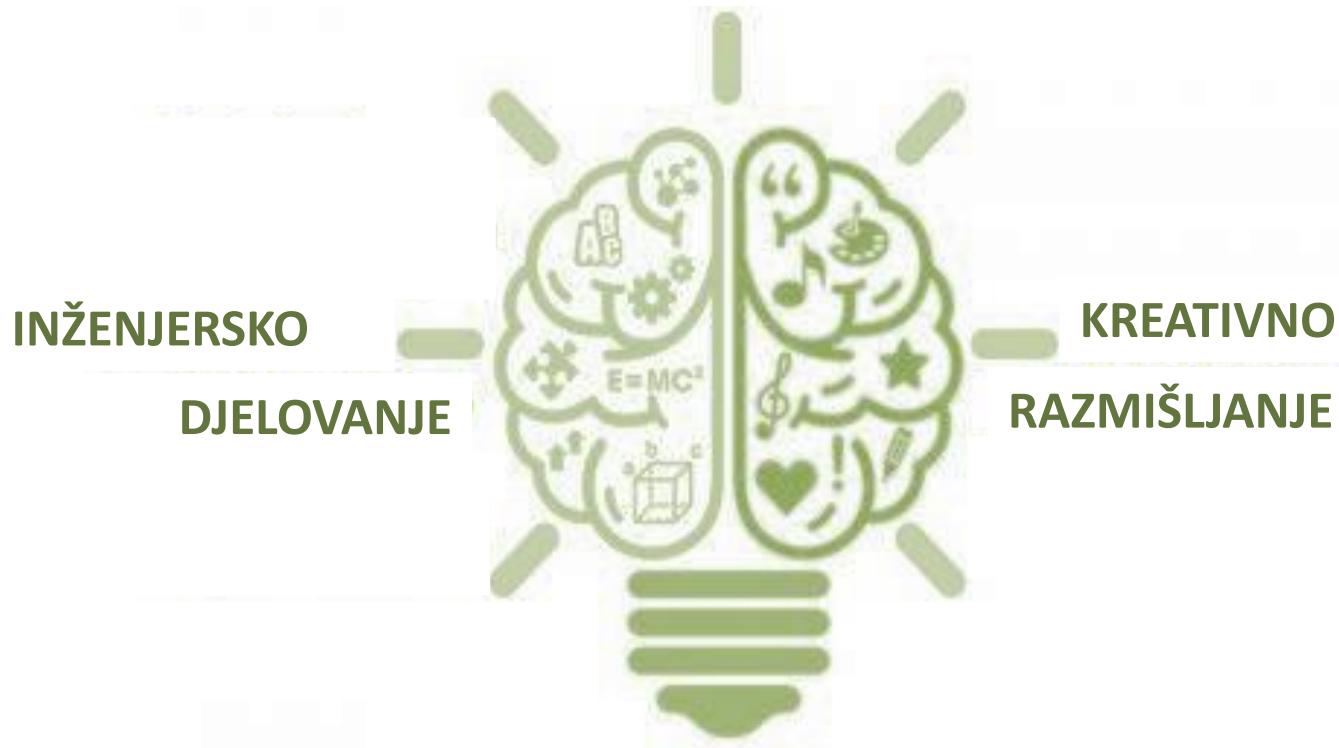
Tekstilije 21. st. – sinergija znanosti i kreativnosti

„BioLogic” tekstil

Tekstilije 21. st. – sinergija znanosti i kreativnosti

Hvala na pažnji!